

Nr 21.

Ankom till riksdagens kansli den 8 mars 1935 kl. 4 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om befrielse från viss skattskyldighet för Davidssonska donationen för jordbrukets främjande i Västbo härad.

(2:a avd.)

I en inom första kammaren av herr *Bernhard Nilsson* väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 45, har hemställts, »att riksdagen må besluta, att Davidssonska donationen för jordbrukets främjande i Västbo Härad befrias från skattskyldighet till staten».

Beträffande motiveringen för detta förslag, i den mån redogörelse här för ej lämnas i det följande, får utskottet hänvisa till motionen.

I motionen har framhållits, att handlanden *Johan Petter Davidsson*, vilken avled i början av år 1930, genom testamente förordnat, att största delen av hans efterlämnade förmögenhet skulle under namn av *Davidssonska donationen för jordbrukets främjande i Västbo härad* bilda en fond. Enligt bouppteckning den 8 mars 1930 utgjorde nettobehållningen i dödsboet 1,196,979 kronor 24 öre. Sedan testamentet klandrats av den avlidnes arvingar, hade detsamma på våren 1934 vunnit laga kraft. Till följd av vikande aktievärden hade fondens kapitalvärde vid årsskiftet 1933—1934 sjunkit till 1,013,837 kronor 13 öre. I motionen har vidare erinrats om, att enligt testamentet skall, sedan av fondens årliga avkastning visst belopp avsatts och lagts till kapitalet, återstoden av räntan årligen fördelas mellan samtliga socknar i förenämnda härad i förhållande till deras jordareal. Räntemedlen, som skola användas till understödjande av jordbruksförbättringar, såsom betesförbättringar, odling och stenröjning eller dylikt samt utdikning av försumpade marker, skola inom respektive socknar fördelas till de jordbrukare, som därav gjort sig förtjänta, varvid de ekonomiskt svagare böra äga företräde. Fondens avkastning vore sålunda ämnad att i dess helhet användas till ändamål, som vore i högsta grad allmännyttiga och som staten genom årliga bidrag på sitt sätt uppmuntrade. I regel vore jordbrukarna inom häradet mindre bemedlade och i stort behov av bidrag för de ändamål, som avsåges i testamentet. För år 1934 hade fondens kronoutskylder utgjort 8,227 kronor 89 öre. Beräknades fondens årsinkomst till 3.5 procent å en miljon kronor, utgjorde nämnda kronoskatt 23.5 procent av berörda inkomst. Med hänsyn till det nära nog obegränsade behovet av bidrag inom häradet för det i testamentet avsedda ändamålet samt fondens all-

männlyttiga natur, har motionären ansett, att fonden borde vara befriad från skattskyldighet till staten.

Enligt vad utskottet inhämtat, har Johan Petter Davidssons dödsbo år 1934 taxerats till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för ett taxerat och beskattningsbart belopp av 47,710 kronor, varjämte dödsboets beskattningsbara förmögenhet bestämts till 1,023,900 kronor. I anledning av denna taxering har dödsboet nämnda år påförts inkomst- och förmögenhetsskatt, extra inkomst- och förmögenhetsskatt samt särskild skatt å förmögenhet ävensom utjämningsskatt med det av motionären uppgivna beloppet eller sammanlagt 8,227 kronor 89 öre. Härjämte har dödsboet påförts kommunal progressivskatt. Därest dödsboet vid 1934 års taxering varit skiftat samt fonden i denna sin egenskap samma år taxerats till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för samma belopp som dödsboet, skulle fonden i följd härav hava påförts sådan skatt med ett belopp av 2,433 kronor 21 öre, varjämte fonden varit befriad från skyldighet att erlägga de övriga progressiva skatter, som dödsboet för nämnda år påförts.

Utskottet. Av vad utskottet anført framgår, att medan utskyldsbeloppen för ifrågavarande tillgångar och därav härflytande avkastning under den tid, dödsboet varit skattskyldigt, voro relativt stora, kommer, sedan medlen överflyttats å fonden samt denna blir skattskyldig, statsskatten att bliva högst avsevärt lägre än vad hittills varit fallet.

Då även om fondens ändamål måste anses tjäna ett allmännyttigt intresse — vilket jämväl är fallet med ett flertal andra fonder av liknande natur, vilka äro underkastade beskattning — det ur principiell synpunkt icke bör ifrågakomma att frikalla en viss sådan skattskyldig från direkt beskattning till staten, har utskottet icke kunnat biträda motionen.

Under återopande av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att motionen I: 45 av herr Bernhard Nilsson, om befrielse från viss skattskyldighet för Davidssonska donationen för jordbrukets främjande i Västbo härad, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 8 mars 1935.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristianstad, Björnsson, Jönsson, Åström, Nilsson i Landeryd, Wahlmark, friherre Lagerfelt, Lithander, Lövgren i Boden, Olsson i Närlinge, Björklund, Olsson i Gävle, Olsson i Ramsta, Ericson i Boxholm, Anderson i Norrköping, Sjädh, Löfvander, Larsson i Örbyhus, Werner i Hultsfred och Brännström i Skellefteå.

Reservation

av herr Nilsson i Landeryd, vilken ansett, att utskottets yttrande bort hava följande lydelse:

»Av utskottets redogörelse angående fondens ändamål framgår att dess årliga avkastning skall användas till understödjande av jordbruksförbättringar, såsom betesförbättringar, odling och stenröjning eller dylikt samt utdikning av försumpade marker, varvid ekonomiskt svagare jordbrukare böra äga företräde. Fonden tjänar sålunda på sin ort ändamål, vilka staten för närvarande befrämjar genom anslag av skattemedel. Detta medför så småningom ökning av jordbrukets bärighet och värde på orten samt jämväl ökat beskattningsunderlag för det allmänna.

Då fonden i sistnämnda avseende torde intaga en särställning i jämförelse med andra fonder som äro avsedda att befrämja ändamål, vilka stödjas eller uppehållas genom statsmedel, synes ett bifall till motionen icke böra möta principiella betänkligheter. Om likartade anspråk på skattefrihet likväl skulle uppstå efter bifall till den nu förevarande motionen, bör frågan om fondens ställning i beskattningshänseende upptagas till förnyad prövning.

Slutligen vill utskottet framhålla att å de medel varifrån fonden här flyter utgått stämpelskatt år 1924 och därefter år 1930 med sammanlagt 550,000 kronor, vartill kommer fondens årliga skatter.

Under åberopande av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att motionen I:45 av herr Bernhard Nilsson, om befrielse från viss skattskyldighet för Davidssonska donationen för jordbrukets främjande i Västbo härad, må vinna riksdagens bifall.»